

Sorszámod:

Elért pontszámod: ..... /131 pont

1. A táblázatban országonként egy adat helytelenül szerepel. Húzd át az oda nem illő egy adat betűjelét, majd minden országhoz írd a négyzetekbe a felsorolásból válogatva egy oda tartozó információt és egy idézetet jelző számjegyet!

információk:

- 1) 1775-1883   2) nantes-i ediktum   3) A. v. Leeuwenhoek   4) Jognyilatkozat   5) V. Károly

idézetek, leírások:

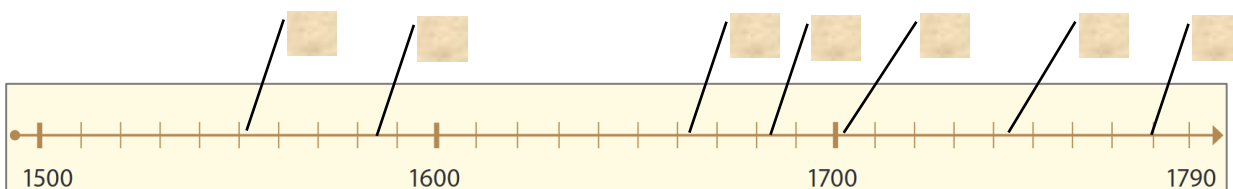
- 6) „Egy mindenkiért, mindenki egyért”   7) „A tenger fuvarosai”   8) „Miért esik mindig az alma a földre?”
 9) „[...] minden ember egyenlőnek teremtett, [...] 10.) „Ha a pénz a ládikába hullik, a lélek a tűzből menten kiugrik!”

Francia Királyság (1492-1792)	Angol Királyság (1492-1707)	Egyesült Államok	Hollandia
A) II. Fülöp B) Mazarin C) intendánsok D) királyfogó postamester <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	A) gavallérok és kerekfejűek B) F. Drake C) Nagy Katalin D) Morus Tamás <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	A) egykamarás törvényhozás B) versailles-i béce C) Bill of Rights D) Benjamin Franklin <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	A) Alba herceg B) koldustarisznya mozgalom C) polgári állam D) merkantilista gazdaságpolitika <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>

2. Ki, kivel, mikor állt szembe? Készíts ellentétpárokat válogatással a megfelelő egy név vonalra írásával, majd jelöld az ellentétek időbeliségét az idővonalon a megfelelő betűjel négyzetekbe történő beírásával! Lesz két olyan négyzet, mely üresen marad!

lehetséges ellenfelek: III. Orániai Vilmos, Sobieski János, III. György, I. Rákóczi György, Mária Terézia, Montecuccoli, XIV. Lajos, Napóleon, Báthori István

- A) II. Frigyes porosz király $\longleftrightarrow$ .....
- B) Köprülü Ahmed $\longleftrightarrow$ .....
- C) I. Lipót $\longleftrightarrow$ .....
- D) G. Washington $\longleftrightarrow$ .....
- E) Kara Musztafa $\longleftrightarrow$ .....

3. Dönts az állításokról! Írd a táblázat megfelelő helyére „X”-et!

állítás	igaz	részben igaz	nem igaz
A gyalui egyezmény előbb volt, mint a speyeri szerződés, de később, mint a váradi szerződés	☐	☐	☐
I. Erzsébet később uralkodott, mint VIII. Henrik, de előbb, mint II. Jakab.	☐	☐	☐
Mazarin előbb volt miniszter, mint Richelieu, de később, mint Colbert.	☐	☐	☐
Szinan nagyvezír nem a török kiűzésének idején harcolt Magyarországon, de ott volt a kahlenbergi csatában.	☐	☐	☐

4. Alkoss összetartozó csoportokat! Írj a nevek és a fogalmak csoportjából is két-két betűjelet a megfelelő címhez tartozó táblázatba! Egy betűjel csak egyszer és csak egy helyen, a leginkább jellemző helyen szerepelhet!

Nevek csoportja:

- A) „Falkenstein gróf” B) Montesquieu
- C) Hobbes D) Danton E) Arkwright
- F) Rousseau G) Colbert
- H) Angol-Kelet-indiai Társaság

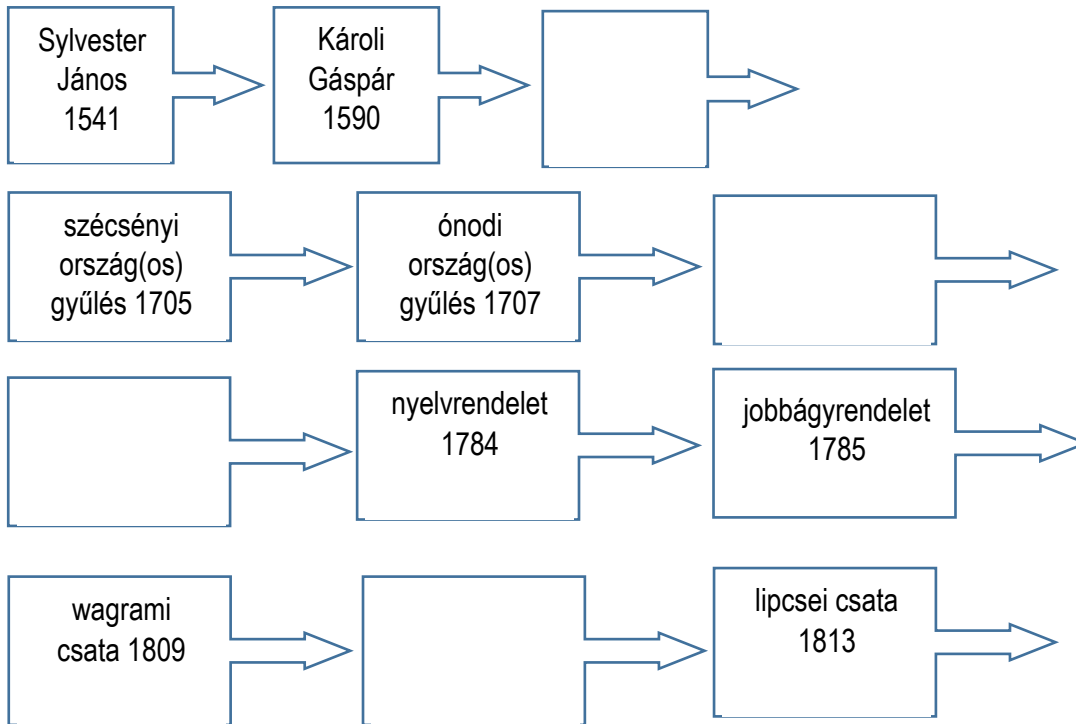
Fogalmak csoportja:

- I) tőzsde J) világkereskedelem
- K) fizetett, hozzáértő hivatalnokok
- L) jogegyenlőség
- M) felülről irányított reformok N) gyorsan lejátszódó folyamat O) hatalommegosztás elve P) környezet átalakítása

felvilágosult abszolútizmus	polgári állam
forradalom és „forradalom”	kapitalista gazdaság

a2
b2
c2
d2
.../8

5. Találd ki soronként a „történelmi szabályt”, majd az alapján írd a megfelelő történelmi eseményt, adatot, nevet, stb. a hiányzó ábrába! Válaszaiddban évszámok is szerepeljenek!

a1
b1
c1
d1
.../4

6. Döntsd el, hogy a téglalapokban hány közel azonos idejű (+/- 20 év) események kerültek! Írd mindig azt a számot a téglalapokhoz tartozó körökbe, ahány esemény a téglalapon belül egymáshoz „közel” van!

<ul style="list-style-type: none"> - Pragmatica Sanctio - hétéves háború - úrbéri rendelet - mádэфalvi vérengzés 	<ul style="list-style-type: none"> - bécsi béke - Eger a töröké lesz - I. Erzsébet halála - Bethlen Gábor fejedelem lesz 	<ul style="list-style-type: none"> - angol polgárháború vége - XIV. Lajos halála - 30 éves háború vége - XVI. Lajos halála - II. Lajos halála
○	○	○
<ul style="list-style-type: none"> - brezáni kiáltvány - unitus egyház létrejötte - Fiume hazánkhoz kerül - Fulton gőzhajója 		
○		○

a2
b2
c2
d2
.../8

7. Oldd meg az alábbi igazgatással kapcsolatos feladatokat!

a) **Húzd alá** a felsoroltak közül azt, amelyeknek nem volt magyar megfelelője a 18. század közepén!

Udvari Kancellária   Udvari Haditanács   Udvari Kamara

b) **Alkoss párokat** a török szavak és a magyar jelentésük betűjeleiből! Egy téglalapba két betűt, a párokat írd!

A) *vilajet* B) *díván* C) *hász* D) *defferdár* E) *rája* F) *kormányzóság* G) *szultáni birtok* H) *tanács* I) *adószedő*

--	--	--	--

c) **Húzd alá** azt az egyet, amelyik nem Erdélyhez kapcsolható igazgatási fogalom!

székek   gubernium   kincstartóság   helytartótanács

d) Melyik állítás hamis az alábbi három állításból? **Karikázd be** a betűjelét!

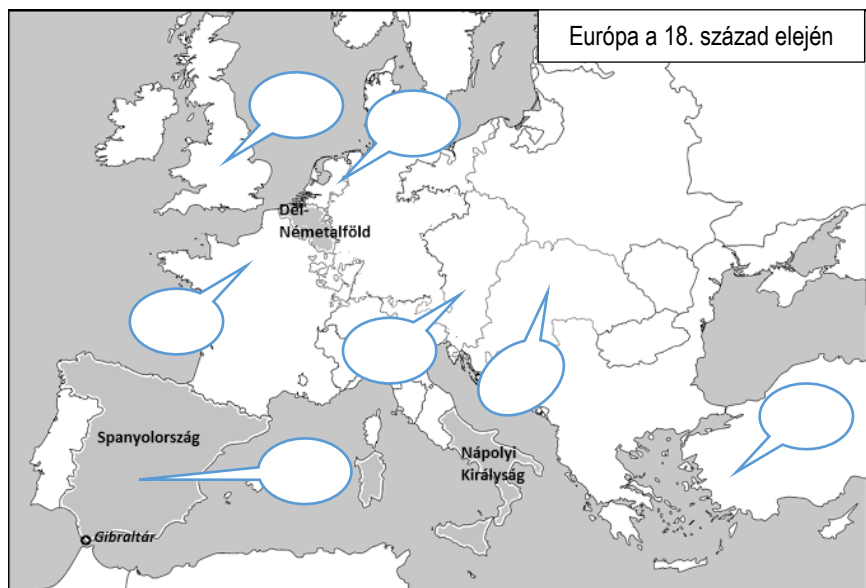
A) *A Magyar Udvari Kancelláriát és az Erdélyi Udvari Kancelláriát II. József egyesítette.*

B) *A helytartótanács és a vármegyék ispánsági szervezete is elsősorban rendi alapon szerveződött.*

C) *Mária Terézia az 1765-ös parasztlázongás után megfosztotta a magyar megyéket törvényhozói jogkörüktől.*

8. Az alábbi jellemzők betűjelét úgy kell elosztanod és kombinálnod, hogy azokat a legjellemzőbb országhoz írod, és az egy országhoz tartozó buborékba két betűt írsz! Az aláhúzott betűket legfeljebb kétszer használhatod fel! Minden betűt használnod kell! Ugyanolyan pár nem lehet két buborékban!

- A) gyarmattartó a 16. században
 B) állandó hadserege van már a 16. században
 C) Európa legsűrűbben lakott területe
 D) legkorábbi alkotmányos királyság
 E) Európa nagy részének ura 15 éven át a 19. század elején
 F) német eredetű uralkodócsalád a 16. századtól
 G) 10.000 kegyenc az uralkodó mellett a 17. században
 H) katonáállam
 I) a világkereskedelem sikeres résztvevője a 18. században
 J) katolikus királyok századokon át
 K) adómentes rendi nemesség a 18. század végén Kelet-Európában

9. Karikázd a kérdésekre mindig az egy helyes válasz betűjelét!

a) Ki nem volt nádor a 18. században?

A) *Pálffy János*

B) *Batthyány Lajos*

C) *Wesselényi Ferenc*

b) Melyik nem katonai jellegű kiadvány?

A) *Historie des revolutions de Hongrie*

B) *Edictum Militare*

C) *Regulamentum Universale*

c) Ki nem kapcsolható Erdély kormányzásához a 16. században?

A) *Dobó István*

B) *Fráter György*

C) *Kanizsai Orsolya*

d) Melyik adat nem az Eszterházy családhoz kapcsolható?

A) *Harmonia Celestis*

B) *Fraknó vára*

C) *Németújvár*

D) *Kismarton*

10. Alkoss négyes csoportokat két képből, egy idézetből és egy fogalomból! Írd a kapcsolódó számjegyeket a táblázatba!

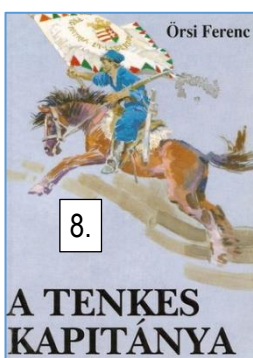
fogalmak:

- A) skorbut B) dervis C) kutyabőrös D) konföderáció E) bán F) olaszbástya

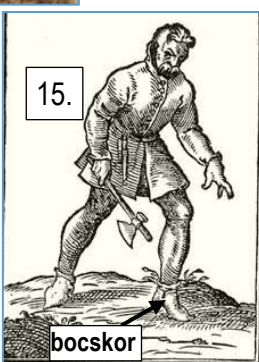
idézetek:

- „Nem írom pennával, Fekete tentával, De szablyám élivel, Ellenség vérivel, [...]”
- „Fogadjátok kegyelem jeléül a legnagyobb hadvezérek fejét, [...]”
- „Ez a keresztények istene, dobjuk a folyóba, mert ha nálunk találják, megölnék érte mindannyiunkat.”
- „[...] Nincs a világon szomorúbb, mint Magyarországon utazni, kivált ha meggondoljuk, hogy hajdan a lehető legnagyobb virágzásnak örvendett, [...]”
- „[...]Tűzpiros szirma édes mézet ad.”
- „Heüsel János és neje, Egardner Zsófia régi nemeségükről új armálist nyernek 1639-ben.”
- „Azt akarom, hogy ezen nemzettel nagyobb megértéssel bánjunk, elejét vegyük azon panaszának, hogy a németek elnyomják;[...]”

fogalom betűjele	idézet sorszám	két kép sorszám
A)		
B)		
C)		
D)		
E)		
F)		

GRÓFF BETHLEN MIKLÓS' IFIUKORI ÉLETÉNEK, ÚGY ERDÉLY ORSZÁG AKKORI TÖRTÉNETEINEK, tulajdon magától Frantzia Nyelven való LE-IR Á S A.

Matyas Kiraly eleté röl valo elmelkdedesk
Az dűnső sűges Kiralyoknak...
16.

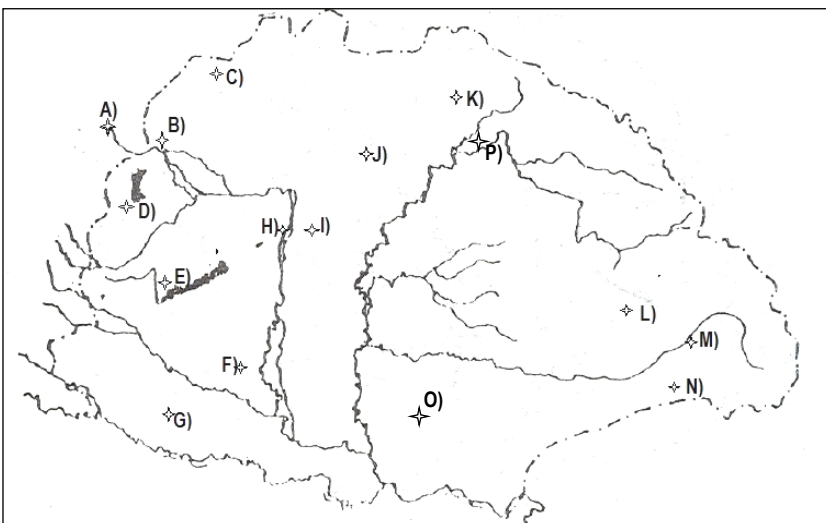

a2
b2
c2
d2
e2
f2
.../12

11. Töltsd ki a táblázat hiányos részeit városnevekkel, valamint az állítások számjegyeinek és a térkép betűjeleinek felhasználásával!

- Itt található a Szent Márton koronázótemplom.
- Jól védhető erőd, katonai központ, többnemzetiségű garnizonváros, ma már Romániában található.
- Rákóczi Ferenc vesztes csatája 1708-ban.
- Operaház, teaház, rózsakert, bábszínház is épült hazánk legnagyobb barokk-rokokó kastélyában.
- Perényi Péter főúri református központot alakított ki itt, később a „sub rosa” összeesküvés helyszíne is lett.
- 1906-ban ide temették a fejedelem hazahozott maradványait édesanyja maradványaival együtt. Híres hadvezére, barátja is itt nyugszik mellette.
- Szász fővárosnak is nevezhetnénk a települést. A Gubernium székhelye is volt.
- Itt található a Theresinaum, mely diplomáciai és közigazgatási pályára készítette fel a jelölteket.
- Barokk kastély, melynek egy része Mária Terézia 1751-es látogatása idején már el is készült. Ma itt található az ország egyetlen rekonstruált barokk színháza.
- Abdurrahman halála, Európa ünnepe.

város neve	állítás sorszáma	térkép betűjele
Sárospatak		
		A)
		B)
		H)
	6.	
	7.	
Gödöllő		
Fertőd		
		O)
	3.	

12. Írd a megfelelő képre az alábbi leírások, kérdések megoldását!

- Ez a kép kapcsolatba hozható egy fontos 16. századi egyházi gyűlés helyszínével! Melyik ez a város?
- Anyaga nem nyerte el a használók tetszését. Mi lehetett az anyaga?
- Melyik az a város, ahol megnézhetem és imádkozhatok is benne?
- Mi lehet az illető 3 szóból álló „beceneve”?

a1

b1

c1

d1

e1

f1

g1

h1

i1

j1

.../10

a1

b1

c1

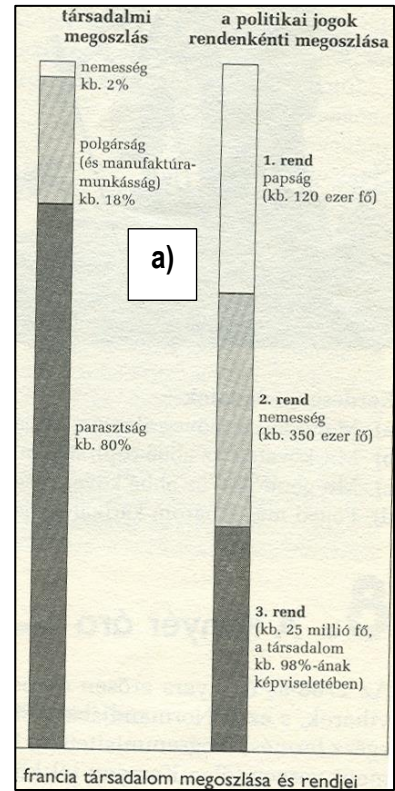
d1

.../4

13. Válaszolj az ábrákkal kapcsolatos kérdésekre! A kérdés betűjele a kérdéshez tartozó ábrán található!

a) Milyen igazságtalanságot vélsz felfedezni Franciaországban a 18. század végén a társadalmi megoszlás és a politikai jogok megoszlása között? Indokold válaszodat!

b) Karikázd be azt a részt a „c)” képen, amit lényegét tekintve a „b)” képen bekarikáztunk!

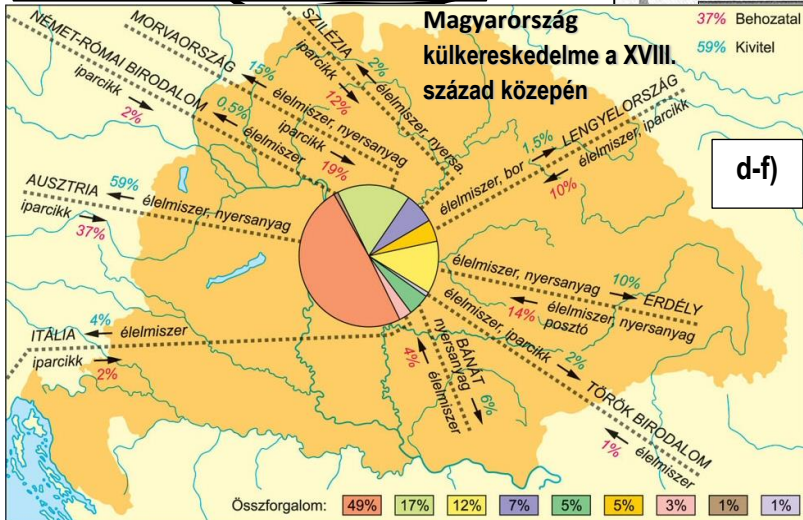
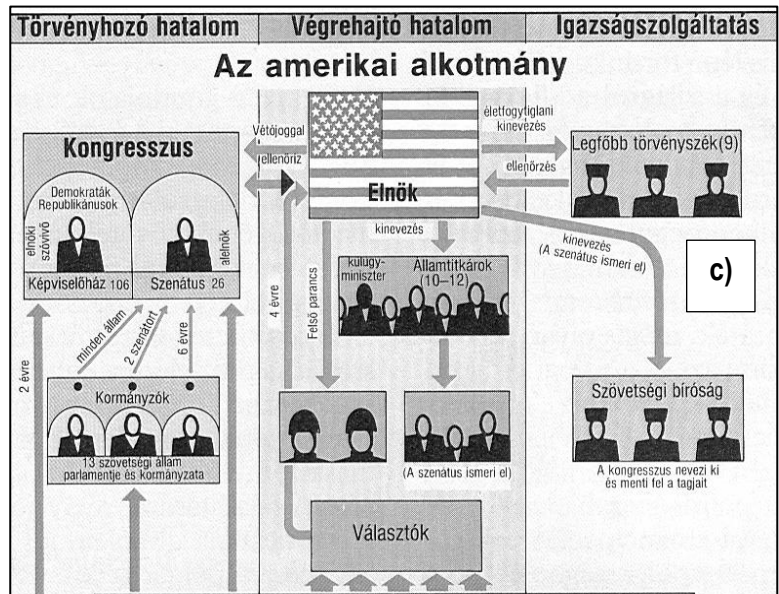
c) Hány szenátora van ma az USA-nak, ha most 50 állama van?.....

d) Az összes áru forgalmából hány %-kal volt több az Ausztria felé tartó forgalom, mint a Lengyelország felé tartó? .....

e) 1770-ben egy Sziléziából érkező iparcikkre az állam hány %-os vámot vetett ki? (a válasz nem látható a térképen) .....

f) Miért van külkereskedelmi területként feltüntetve Magyarország térképen Erdély és a Bánát? (a válasz nem látható a térképen) .....

g) Ha egy ország külkereskedelmi mérlege akkor pozitív, ha nagyobb értékben exportál (=kivitel), mint importál, akkor melyik évben volt a legjobb a külkereskedelmi mérlegünk? .....

A BEHOZATAL ÉS KIVITEL ALAKULÁSA A XVIII. SZÁZAD DEREKÁN

Év	Behozatal		Kivitel	
	forint	százalék	forint	százalék
1733-1734	2 986 830	100,00	4 078 236	100,00
1743	4 162 286	139,35	5 061 080	124,09
1752	4 199 124	140,58	5 693 220	139,60
1767	7 392 196	247,49	8 521 779	208,95

- a1
- b1
- c1
- d1
- e1
- f1
- g1
- ..../7

14. Esszé: Mutasd be a források és tanult ismereteid felhasználásával a magyar vidéki társadalmat 1711 és 1780 között! Fogalmazásodban térj ki a következőkre:

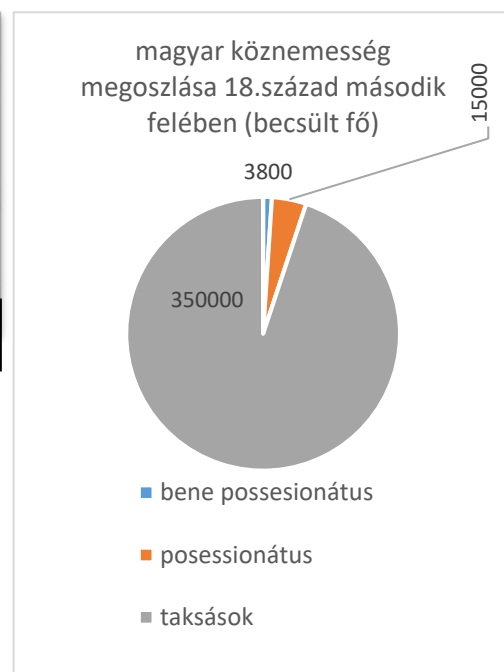
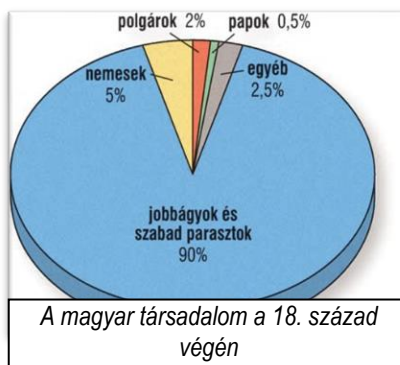
- Hogyan differenciálódott a magyar nemesi társadalom?
- Hogyan érvényesítette a magyar nemesség katonai és politikai befolyását, milyen szerepet töltött be a társadalomban?
- Milyen feltételek között élt a magyarországi parasztság?
- Használd fel fogalmazásodhoz az alábbi forrásokat és ismereteidet!
- Fogalmazásodat a rendelkezésre álló helyre korlátozd!
- Ügyelj a szöveg tagolására és a helyesírásra!

Források:

„Mint hogy a nemesek [...] az ország védelmére katonáskodni, tehát személyesen felkelni s illetőleg saját bandériumaikat előállítani [...] tartoznak:

1.§. Ezt ő császári és királyi szent felsége [...] a jövőben is megkívánhatja s követelheti.

2.§. Mint hogy azonban csupán ezzel emez országot elegendőképpen megvédelmezni nem lehetne, sőt inkább minden eshetőségre erősebb [...] rendes katonaságot (állandó hadsereget) kell tartani [...], ezért az erre szükséges segélyek és adók dolgában a karokkal országgyűlésileg [...] kell határozni.” (1715. évi VIII. törvénycikk)

„A bécsi lakás elfelejtetni szokta az emberrel a hazáját.” (Barkóczy Krisztina grófnő)

„A hagyományos arisztokrácia tekintélyes földbirtokkal rendelkezett, [...] legkiemelkedőbb családjainak jutottak az országos méltóságok.” (Magyar Kódex 3. rész)

„Csökkent a réteg gazdaságirányítói és társadalomszervezői szerepe is.” (Magyar Kódex 3. rész)

„[...] nyári kastélyaikat pompás barokk főúri kastélyokká varázsolták.” (tankönyvi szöveg)

„[...] ugyanakkor a birtokos nemességnek hárult a megyei tisztségek betöltése.” (Magyar Kódex 3. rész)

„A jobbágyágtól elhatároló kiváltságait féltve, ezen elszegényedett nemesek mindenkor a társadalmi változások s az uralkodói reformpolitika lehangosabb ellenzői voltak.” (Magyar Kódex 3. rész)

„Bár a törvények továbbra sem szentesítették a jobbágyi költözés szabadságát, a hatalmas belső migráció során sokan szereztek erre maguknak jogot.” (Magyar Kódex 3. rész)

„Nem hozott alapvető változást II. József jobbágyrendelete sem, amely a röghöz kötött jobbágyok számára megadta költözés, a tanulás, a munkavállalás és a mesterségek elsajátításának jogát. A rendelet ugyanakkor érvényben hagyta a feudális szolgáltatások rendszerét.” (Magyar Kódex 3. rész)

dézma = tized
nona = kilenced
cenzus= telekadó
robot = ingyenmunka

14. feladat: A magyar vidéki társadalom 1711 és 1780 között

.../20

15. feladat: PPT teszt

.../15

/1) .....

/2) .....

/3) .....

/4) .....

/5) .....

/6) .....

/7) .....

/8) .....

/9) .....

/10) .....

/11) .....

/12) ....

/13) .....

/14) .....

/15) .....